

УДК:371.3:002

DOI 10.33514/1694-7851-2024-3/1-301-306

Ма Баосин

Батыш түндүк педагогикалык университеттинин чет тилдер колледжинин доценти
Кытай, Пекин

ЖОГОРКУ ДЕНГЭЭЛ АРАБ ТИЛИ ГЕЗИТ-ЖУРНАЛДАР САБАГЫН ОКУТУУНУН КӨЙГӨЙЛӨРҮ ЖАНА ЫКМАЛАРЫ БОЮНЧА ИЗИЛДӨӨ

Аннотация: Социалдык маалыматташтыруу терең өнүгүп келе жаткан бүгүнкү күндө, Араб тилиндеги гезит-журналдар электрондук каражаттардын жардамы менен байланыш маалымат каражаттары катары күчтүү жандуулугун жаркыратууда. Бул Араб дүйнөсүнүн позициясы, перспективасы, маданияты жана социалдык шарттары жөнүндө маалыматтын маанилүү булактарынын бири гана эмес, жогорку билим берүүнү окутууда, окуу планында да алмаштырылгыс ролду ойнойт. Бул макалада жогорку класстарда Араб тилин окуунун маанилүүлүгү жана кыйынчылыктары талкууланып гезит окуунун студенттердин окуу жөндөмүн жогорулатууда жана окуу чегин кенейтүүдөгү ролу талданат, ошондой эле студенттердин тилин жана маданиятын түшүнүүнү жакшыртуу, заманбап Кытай жана Араб дүйнөсү жөнүндөгү түшүнүгүн жогорулатуу үчүн окутуунун кээ бир натыйжалуу стратегиялары жана ыкмалары сунуш кылынат.

Негизги сөздөр: Гезит-журнал окуу; окутуу көйгөйлөрү жана стратегиялары; Студенттердин жөндөмүн жогорулатуу

Ма Баосин

доцент

Школа иностранных языков Северо-Западного педагогического университета
Китай, Пекин

ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОБЛЕМ И СТРАТЕГИЙ В ОБУЧЕНИИ АРАБСКОМУ ЧТЕНИЮ ГАЗЕТ И ЖУРНАЛОВ ДЛЯ СТАРШИХ КЛАССОВ

Аннотация: В современном информационно развитом обществе арабские газеты и журналы проявляют мощную жизненность как средство массовой информации с помощью электронных средств. Они являются не только одним из важнейших источников информации для нас, чтобы понять позиции, взгляды, культуру и социальные условия арабского мира, но и играют незаменимую роль в языковом обучении и разработке учебных планов в вузах. В данной статье, взятые арабские газеты и журналы для чтения в качестве примера, обсуждаются важность и вызовы в обучении арабскому языку чтению для старших студентов. Анализируется роль газет и журналов в повышении читательских способностей студентов и расширении их кругозора. В то же время, предлагаются некоторые эффективные стратегии и методы обучения, чтобы повысить языковые навыки и культурное понимание студентов, а также углубить их знание о современной Китае и арабском мире.

Ключевые слова: Чтение газет и журналов; Проблемы и стратегии преподавания; Повышение способностей студентов

Ma Baoxing

Associate Professor, Foreign Languages School, Northwest Normal University

STUDY ON ISSUES AND STRATEGIES OF ARABIC NEWSPAPER AND MAGAZINE READING TEACHING FOR UPPER GRADES

Abstract: In today's deeply developed information society, Arabic newspapers and magazines are radiating their robust vitality as a communication medium through electronic means. They are not only one of the most important sources of information for us to understand the positions, viewpoints, culture, and social conditions of the Arab world, but they also play an irreplaceable role in language teaching and curriculum design in colleges and universities. Taking Arabic newspaper and magazine reading as an example, this article discusses the importance and challenges of Arabic reading teaching for senior students. It analyzes the role of newspaper and magazine reading in improving students' reading ability and broadening their reading horizons. At the same time, it proposes some effective teaching strategies and methods to enhance students' language proficiency and cultural understanding, and strengthen their understanding of contemporary China and the Arab world.

Keywords: Newspaper and Magazine Reading; Teaching Issues and Strategies; Improvement of Students' Abilities

Киришүү

Кытай менен Араб өлкөлөрүнүн ортосундагы алмашуулардын жана кызматташтыктын үзгүлтүксүз бекемделиши менен Араб тили талантарына болгон суроо-талап да өсүүдө. Кытай жогорку окуу жайларында Араб тили боюнча кесиптерди өнүктүрүү акыркы жылдары кеңири көңүл бурулуп жана колдоого ээ болду. Окуу жөндөмү тил үйрөнүүнүн негизги компетенцияларынын бири болуп саналат жана Араб тили кесиптери үчүн окуу жөндөмүн жогорулатууда абдан маанилүү.

I Араб тилиндеги гезит-журналдарды окуунун маанилүүлүгү

Араб тилиндеги гезит-журналдар маалымат жеткирүү ылдамдыгы тез, маалыматы көп өлчөмдүү, мазмуну жаңы, лексикага бай жана жандуу сөз айкашы жана зарыл тил ресурстары менен тил окутуунун уникалдуу баалуулугуна татыктуу. Студенттерге жаңылыктарды жана учурдагы иштер боюнча комментарийлерди түшүнүүгө багыт берүү үчүн иштелип чыккан Араб тилиндеги гезит-журналдар курсу жарым кылымдан бери Кытай жогорку окуу жайларын класстык окутуу курсу катары киргизилген. Мугалимдердин жана студенттердин бир нече муунунун окутуу практикасы болгон бул курс студенттердин горизонтторун кеңейтүүдө жана студенттерге өлкөнүн коомдук, саясий, экономикалык, маданияттык жана дипломатиялык аспектилеринде тилдин өнүгүүсүн туура түшүнүүгө жардам берүүдө өтө маанилүү роль ойной турганы далилдеди. Ошол эле учурда, бул курс студенттерге лексикасын кеңейтүүгө, негизги тил жөндөмдөрүн бекемдөөгө, тилге болгон махабатын жана тилди колдонуу жөндөмүн жогорулатууга жардам берет. Бирок жогорку сапаттагы окутуу материалдарынын олуттуу жетишсиздигинен жана окуу программасына байланыштуу окутуу изилдөөлөрүнүн артта калышынан караганда, англисче, французча, германча сабактарына салыштырып айтканда кандайдыр бир деңгээлде айрымачылык сакталган [1], аны төмөнкүдөй бир канча түйүнгө жыйынтыктоого болот:

1. Маданият түшүнүүсү: Араб тилиндеги гезит-журналдар Араб дүйнөсүн түшүнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Араб тилиндеги гезиттерди окуу менен Араб өлкөлөрүнүн маданияты,

тарыхы, саясаты жана экономикасы жөнүндө билүүгө ээ болуп, андан ары Араб дүйнөсүнө болгон түшүнүктү жана билимди жогорулатууга болот.

2. Тил үйрөнүү: Араб тилиндеги гезит-журналдар Араб тилин үйрөнүү үчүн маанилүү ресурс болуп саналат. Араб тилиндеги гезит-журналдарды окуу аркылуу лексиканы кеңейтип грамматика жана сүйлөм түзүлүшүн түшүнүүгө болуп эле калбай жана окуу түшүнүү жөндөмүн жакшыртууга болот. Ошондой эле Арабча сүйлөө жөндөмүн өрчүтүүгө да жардам берет.

3. Учурдагы иштер: Араб гезиттери акыркы жаңылыктарды берет. Гезиттерди окуу менен Араб өлкөлөрүндөгү жана региондорундагы саясий, экономикалык жана социалдык өзгөрүүлөрдөн өз убагында кабардар болуп, эл аралык иштерге көңүл бурууга жана түшүнүгүн жогорулатууга болот.

4. Академиялык изилдөө: Араб тилиндеги гезит-журналдар Араб изилдөөсү үчүн маанилүү ресурс болуп саналат. Гезит-журналдар окуу менен тиешелүү академиялык изилдөөлөрдүн акыркы жыйынтыктарын жана пикирлерин жана академиялык горизонтторун кеңейтип эле калбай, ошондой эле өз изилдөөлөрүнөрү үчүн адабий булактар жана колдоо көрсөтүү менен камсыздайт.

5. Маданият аралык байланыш: Араб тилиндеги гезит-журналдар маданият аралык байланыш алмаштыруу үчүн көпүрө болуп саналат. Ар кандай темалар жана жанрлар боюнча гезиттерди жана Араб материалдарын окуу аркылуу студенттер Араб дүйнөсүнүн маданияты, коому жана тарыхы жөнүндө биле алышат, коммуникативдик жөндөмдөрүн өстүрүп, ошондой эле келечектеги эл аралык алмашуунун жана маданият аралык кызматташтыктын пайдубалын түзө алышат.

6. Салттуу окуу китептери көп учурда жогорку класстардагы студенттердин окуу муктаждыктарын канааттандыра албайт. Араб тилиндеги гезит-журналдар чыныгы тилди колдонуунун ташуучулар катары, мол лингвистик жана маданияттык мазмунду камтыган болуп, студенттердин тилди чыныгы практикалык колдонуу чөйрөсүнө аябай жакын. Гезит-журналдарды окуу аркылуу студенттер азыркы Кытайдын жана Араб дүйнөсүнүн коомдук, маданияттык жана саясий маалыматтары жөнүндөгү билимдерге ээ болуп, тилди колдонуу жана пикир алышуу жөндөмдөрүн жакшыртып, келечектеги эл аралык алмашуулардын жана кызматташтыктын пайдубалын түзө алышат.

7. Билим горизонтторун кеңейтүү: Гезит-журналдар катарлуу реалдуу тил материалдарын окуу студенттерге азыркы Кытайдын жана Араб дүйнөсүнүн саясий, экономикалык, илимий-технологиялык маалыматын түшүнүүгө, билим горизонтторун кеңейтүүгө, өз алдынча ой жүгүртүү жана өз алдынча үйрөнүү жөндөмүн өрчүтүүгө, окуу таасирин жана мотивациясын жакшыртууга мүмкүндүк берет.

Жалпысынан алганда, Араб тилиндеги гезит-журналдарды окуу Араб дүйнөсүн түшүнүү, Араб тилин үйрөнүү, учурдагы иштер жөнүндө маалымат алуу, академиялык изилдөө жүргүзүү, кросс-маданият алмашууга көмөктөшүү үчүн маанилүү. Бул горизонтторду кеңейтүүнүн, билимди жогорулатуунун жана комплекстүү жөндөмдүүлүктөрдү өрчүтүүнүн маанилүү жолдорунун бири болуп саналат [1, 2]. Гезит окуу аркылуу студенттер азыркы Кытайдын жана Араб дүйнөсүнүн социалдык, маданияттык жана саясий аспектилери жөнүндө билим алып, тил жөндөмдөрүн жана маданият аралык байланыш жөндөмдөрүн жакшырта алышат.

II Университеттердин жогорку курстардын студенттеринин Араб тилиндеги гезит-журналдарды окууда кабылган көйгөйлөр

1. Лексика кыйынчылыгы: Араб тили студенттери үчүн бейтааныш болугон жаңы сөздөр жана терминдер кездешүүсү мүмкүн. Бул сөздөрдү түшүнүү жана жаттоо үчүн кошумча күч-аракет талап кылынат.
2. Маданият айырмачылыктары: Гезит-журналдардын мазмуну Араб тили студенттери үчүн жаңы жана тааныш эмес болушу мүмкүн ар кандай маданиятты, тарыхый жана коомдук чөйрөнү камтышы мүмкүн. Алар тексттин маанисин жакшыраак түшүнүү үчүн тиешелүү фондык билимди билиши керек.
3. Сүйлөм түзүлүшү жана Грамматика: Араб жана англис тилдериндеги ар кандай сүйлөм түзүлүшү жана грамматика эрежелери окшобойт, ал эми Араб тили студенттери англис тилин сүйлөм түзүлүшүнө жана грамматикалык колдонууга көнүү жана түшүнүү үчүн көбүрөөк убакыт ажыратуусу керек болот.
4. Окуу ылдамдыгы жана жатыктыгы: Араб студенттери окуу ылдамдыгы жана жатыктуулугу англис тилинде сүйлөгөндөргө караганда бир аз жай болушу мүмкүн. Алар сүйлөмдөрдүн жана абзацтардын ошондой эле бүткүл тексттин өзөктүү маанисин түшүнүү үчүн көбүрөөк убакыт бөлүшү мүмкүн.
5. Окуп түшүнүү жана ой жүгүртүү жөндөмдүүлүгү: Араб тили студенттери окуу түшүнүү жана ой жүгүртүү жөндөмдөрү жактан да кыйынчылыктарга кабылышы мүмкүн. Аларга тексттин түшүнүү жана аналитикалык көндүмдөрүн жакшыртуу үчүн көбүрөөк практика жана жетекчилик керек болушу мүмкүн.

III Университеттин жогорку класстарындагы студенттерине Арабча гезит-журналдарды окутуунун аргалары

1. Окуу материалдардын кеңири спектрин камсыз кылуу: Ар кандай Араб тилиндеги гезит материалдарын, анын ичинде жаңылыктарды, оп-эддерди, редакцияларды, маданияттык комментарийлерди жана башка материалдарды тандоого болот. Бул материалдар студенттердин ар кандай кызыкчылыктарын жана жөндөмдүүлүк деңгээлин камсыз кылуу үчүн ар кандай темаларды жана кыйынчылык деңгээлин камтыйт.
2. Окуу адатын жетилдирүү: Студенттерди Араб гезиттерин үзгүлтүксүз окууга жана окуу адатын жетилдирүүгө үндөө керек. Жума сайын же ай сайын окуу тапшырмаларын жазууну жана студенттерге окууга кызыккан макаланы тандоо, тиешелүү талкуу жана ой жүгүртүү менен алектенүү талап кылыныны керек.
3. Тереңдеп окуу үчүн жетектөө: Студенттерди терең окууга жетектөө керек, анын ичине макаланын курулмасын, автордун ниетин жана макаланын ишеничтүүлүгүн баалоо сыяктуу жактардан талдоого жетекчилик кылуу сыйактуулар кирет. Студенттердин сынчыл ой жүгүртүүсүн жана аналитикалык жөндөмдөрүн өрчүтүү аркылуу тексттерди түшүнүү жана түшүнүү жөндөмүн жогорулатууга болот.
4. Окуу ыкымдарын өнүктүрүү: Мугалимдер студенттерге кээ бир натыйжалуу окуу ыкымдарын үйрөтсө болот, мисалы, алдын ала кыяс кылуу, тездик менен сканерлөө, көз чаптырып окуу, жана үнүлүп окуу сыйактуулар. Ошол эле учурда студенттерге окуу процессинде кездешкен кыйынчылыктарды чечүү максатында сөздүктөрдү жана башка окуу ресурстарын колдонуу боюнча көрсөтмөлөрдү берсе болот.
5. Академиялык лексиканы жана грамматиканы түшүндүрүү: Окуу жүрүшүндө мугалимдер окуучуларга гезит макалаларда кездешкен терминдерди жана татаал грамматикаларды жакшыраак түшүндүрүп, окуучулардын аларды жакшылап түшүнүүсүнө жана колдонуусуна жардам берүү керек. Бул студенттердин академиялык окуу жөндөмүн жакшыртуусуна көмөк берет.

6. Маданият горизонтторун кеңейтүү: Арабча гезит-журналдарын окуу аркылуу студенттер Араб өлкөлөрүнүн коомдук, саясий, экономикалык жана маданияттык аспектилери жөнүндө биле алышат. Студенттерди Араб дүйнөсүнүн маданияттык айырмачылыктарын жана баалуулуктарын терең түшүнүүгө жетелеп, маданият аралык байланышты жана түшүнүгүн өркүндөтүүгө өбөлгөсүн тийгизет.

7. Окуу, талкуулоо жана жазуу: Студенттерди окуу, талкуулоо жана жазуу , боюнча иш-чараларга катыштырып, жана аларды тексттин алган түшүнүгүн бөлүшүүгө үндөө керек. Бул студенттердин туюнтуу жөндөмүн жана сынчыл ой жүгүртүүсүн өнүктүрүп эле калбай, Арабча гезиттерди жана журналдарды түшүнүү жана колдонуу жөндөмүн арттырууга жардам берет.

8. Практика жана кайтарым(пикир): Студенттерди окуу Практикасы аркылуу окуу жөндөмүн жогору көтөрүүгө шыктандыруу, Мисалы, студенттерге окуу тапшырмаларын берүү жана ошого жараша пикир жана жетекчилик кылуу. Ошону менен кошо мугалимдер окуучуларды сабактан тышкы окуу иш-чараларына активдүү катышууга шыктандыруу керек, мисалы, Араб тилиндеги лекцияларга, китеп окуу клубдарына ж.б. сыяктуу жолдор менен алардын окуу таанымын кеңиртүү керек.

9. Студенттердин окуу деңгээлин жана кызыкчылыктарын түшүнүү, жана студенттердин муктаждыктарына жана өзгөчөлүктөрүнө жараша максаттуу окутуу долбоорун жүргүзүү керек. Студенттерди окууга активдүү катышууга, окууга болгон кызыгуусун жана мотивациясын стимулдаштырууга жетекчилик кылып, студенттерди көбүрөөк окууга жана көнүгүү жасоого, үзгүлтүксүз практика жана ой жүгүртүү аркылуу окуу жөндөмүн жакшыртууга, оң пикир жана жетекчилик берүүгө, ошондой эле студенттерге окуудагы көйгөйлөрдү табууга жана оңдоого жардам берүүгө шык берүү керек. Жакшы окуу атмосферасын жана биргелешкен чөйрөнү түзүү, студенттерди бири-биринен үйрөнүүгө жана окуу тажрыйбалары менен бөлүшүүгө жетектөө зарыл. Окутуу ресурстарын үзгүлтүксүз жаңыртуу жана байытуу жана студенттерди ар түрдүү окуу материалдары жана окуу мүмкүнчүлүктөрү менен камсыз кылуу Араб гезит жана журналдарын окуу жөндөмүн натыйжалуу жогорулатып, алардын билим горизонтторун жана ой жүгүртүү жөндөмдөрүн кеңейте алат.

IV ТЫЯНАК

Жогорку класстарда араб тили гезит-журналдарин окутуунун көйгөйлөрүн жана стратегияларин изилдөө аркылуу студенттердин араб тили гезит-журналдарин окууда көптөгөн кыйынчылыктарга туш болоорун байкадык, анын ичинде жаңы сөздөр, окуу ылдамдыгы, маданияттык айырмачылыктар ж.б. Бул көйгөйлөргө жооп катары, бул макала натыйжалуу окутуунун бир катар жолдорун сунуш кылат. Көп түрдүү окуу материалдардин камсыз болушу ар кандай студенттердин окуу кызыгуусун стимулдаштыруу үчүн абдан маанилүү, жана ошол эле учурда, студенттердин тексттин негизги идеясин жана негизги маалыматын жакшыраак түшүнүүсүнө жетекчилик кылуу керек. Мындан тышкары, академиялык терминдерди жана грамматикани тушундуруу, ошондой эле араб өлкөлөрүнүн маданиятин киргизүү студенттердин академиялык окуусун жана маданияти тууралуу маалымдуулугун жогорулатууга, алардын презентациясын жана сынчыл ой жүгүртүүсүн жакшыртууга, араб тилиндеги гезит-журналдарина карата түшүнүгүн жана колдонулушун андан ары тереңдетүүгө жардам берет. ошондуктан кытайдын жогорку окуу жайларында араб тили боюнча билим беруусун гезит-журналдар окутуусун мисал кылып изилдөөнүн чоң практикалык мааниси бар. Гезит-журналдар окутуу стратегияларин жана ыкмаларын изилдөө

аркылуу, ал студенттердин окуу жөндөмүн жана маданият түшүнүү жөндөмүн жогорулатып, алардын комплекстүү тил колдонуу жөндөмүн өстүрүп, алардын келечекте окуу жана кесиптик жактан осушу үчүн бекем негиз салышы мүмкүн. Окуучулардын кросс-маданият жөндөмү жана эл аралык байланыш жөндөмү кучотуп, ошондой эле үй-бүлөлүк жана өлкө сезимдерин, глобалдык көз караш, кесиптик жөндөмдүүлүктөрүн арттырып, сотсиалисттик куруучу жана орунбасарды жетиштирүүдө манлүү болмок [3, 4, 5].

Адабияттар:

1. Duanmu Yoshifang, Newspaper Teaching and Quality Education, Beijing, China Foreign Language Magazine, 2006(05)
2. Arabic Syllabus Development Team for Upper Grades. Syllabus for Higher Arabic (S), Beijing: Peking University Press, 2001
3. Yan Tingguo, Arabic Studies (C), Shanghai, East China Normal University Press, 2010.
4. Hou Yuxiang, Arabic Newspaper Reading and Practical Sentence Patterns (M), Beijing Tourism Education Press, 2015.
5. Abakirova A.B. LEXICO-SEMANTIC ANALYSIS OF AN ALPHABET OF ISHENALY ARABAI UULU «ELIMINATION OF ILLITERACY» Вестник КГУ им.И.Арабаева, 2023, N2. – стр517-521

Рецензент: саясий илимдердин кандидаты, доцент Ажымамбетова Н.